

Thema van de maand Juli 2010

"geboorte"

We zitten zelf met spanning deze maand op de geboorte van ons veulentje te wachten. En hebben al heel veel informatie gezocht, gelezen, gehoord, gevraagd, over de geboorte. Het is een hele spannende tijd!

Het thema is verdeeld in

- Start van de geboorte
- Wat je kunt doen als de bevalling begint
- De geboorte
- Waar je op kunt letten tijdens de geboorte
- Wat je kunt doen als het veulen geboren is
- Het veulen
- Ezelinnen melk
- Melk-weetjes

Start van de geboorte

De geboorte wordt ook veulenen of partus genoemd.

Een geboorte van een ezel duurt ongeveer tussen een half uur en een uur.

Waarbij natuurlijk altijd de uitzonderingen de regel bevestigen.

De geboorte begint met het samentrekken van de baarmoeder, de weeën. De totale geboorte van een veulen (en de placenta) kan onder normale omstandigheden zonder hulp verlopen.

Meestal begint de geboorte als het rustig is in en om de stal.

De kans dat het dus 's avonds of 's nachts gebeurd is erg groot. Jammer voor

je, want dan is de kans groot dat je er niet bij kunt zijn. En tref je als verrassing in de ochtend een pas geboren veulentje aan in je stal. Gelukkig dat normaal gesproken het veulenen zonder grote problemen zal verlopen. De merrie zal het meestal dus goed afkunnen zonder jou hulp.

Wat je kunt doen als de bevalling begint

* op de monitor kun je kijken of de bevalling daadwerkelijk begint*

Als je boft, en er bij kunt zijn, laat dan je merrie haar eigen gang gaan, maar observeer haar goed.

Het is ook raadzaam om pas naar haar toe te gaan, als ze al is gaan liggen om te persen.

Als je de merrie eerder "stoort" heb je grote kans, dat de weeën weggaan, en er nog geen geboorte volgt.

Vervolgens wacht je af, en zodra je de stal of weide verlaat, komt de merrie tot rust, en kan de bevalling doorzetten.

Als je een bewakings camera hebt, is het eenvoudig in de gaten te houden totdat de merrie daadwerkelijk ligt om te bevallen.

Dan kan je rustig naar de stal gaan.

Wat je kunt doen als je geen camera hebt, is af en toe om het hoekje kijken, zodat je de merrie niet té veel stoort.

Creëer van te voren een plekje om te kunnen spieken. Wees creatief, met deuren, kamerscherm, gordijnen, ramen, of desnoods via een spiegel.

Verder kun je, als de bevalling begint, jezelf bezig houden met het maken van de film of foto's. Laat de natuur (dus je merrie) zoveel mogelijk haar eigen gang gaan. Houdt voor de rest alles zo rustig en stil mogelijk.

De geboorte

Veulen met gedeelte van het vlies

Als de geboorte eenmaal goed doorzet, zal de merrie op de weeën gaan mee persen.

Er kan een blaas zichtbaar worden, die kan knappen.

Hieruit komt wat vruchtwater.

Daarna zal er een 2e blaas zichtbaar worden met daarin meestal de 2 voorpootjes.

Het veulen wordt eerst met de pootjes geboren, daarna het hoofdje en de rest van het lijfje.

Mocht het niet goed of vlot verlopen, en stagneert het hele geboorte proces, dan altijd de vee of dieren arts erbij halen.

Bij twijfel altijd laten komen!

Waar je op kunt letten tijdens de geboorte

bij twijfel, laat je de dierenarts komen

Naast het aanschouwen van het wonder van de geboorte, kun je foto's maken of filmen. Verder kun je het beste goed observeren en goed op het volgende letten.

1. Kijk op je horloge hoe laat het start en hoe lang de geboorte duurt
2. als de voorvoetjes (kunnen ook wel eens de achtervoetjes zijn) eruit komen, volgt het hoofdje. Kijk of het neusje van het veulen vrij is van de vliezen. Zoniet, kijk dan of je het kunt verwijderen, om te voorkomen dat het vlies de ademhaling belemmerd.
3. Komen de achtervoetjes eerst, dan kan de bevalling meestal ook zonder problemen verlopen. Nogmaals bij twijfel bel je vee of dieren arts!
4. Mocht het uitdrijven niet vlot verlopen, help dan in **geen** geval door te trekken aan de uitstekende pootjes. De kans is groot dat je meer schade veroorzaakt dan iets goeds. Haal er liever een dierarts bij als je twijfelt, en laat hem of haar hulp bieden.

Wat je kunt doen als het veulen geboren is

hier is Lisa net geboren, Nuance likt haar droog

Als het veulentje er eenmaal helemaal is, kun je een beetje meer in actie komen.

1. Kijk even op je horloge hoe laat het veulen geboren is.
2. Is het veulen geboren, controleert dan meteen of het neusje helemaal vrij is, en zorg eventueel dat het veulen vrij kan ademen.
3. Laat verder de dieren met rust, totdat door hun eigen bewegen, de navelstreng breekt. De navelstreng heeft ergens van nature een zwakke of dunne plek om te breken.
4. Je kunt dan de navel van het veulentje ontsmetting met een desinfecterend middel.

5. Kom niet tussen beide als de merrie haar veulen schoonlijkt. Mocht de merrie dit niet uit haar zelf doen, dan kun je haar zover krijgen door een beetje zout op het ruggetjes van haar jong te strooien.
6. Lukt dit nog niet, stimuleert dan de bloedstroom van het jong door het veulen droog te wrijven met stro of een handdoek.
7. De placenta komt ook nog nadat het veulen eris. Hou hiervoor de tijd in de gaten. Bewaar de placenta in een schone emmer ter controle door de dierenarts.

veulen met achterpoten nog in het vlies, en de navelstreng

Het veulen

*belangrijk is het drinken van de biest of colostrum *

Verder blijf je in de stal, om te observeren hoe het met de nieuwe moeder en haar jong gaat.

Houdt de tijd in de gaten, zodat je weet hoelang de merrie erover doet om de nageboorte uit te drijven.

Als dit langer dan 3 uur duurt, roep dan de dierenarts erbij.

De merrie kan anders een baarmoeder ontsteking krijgen.

Ondertussen probeert het veulen al soms binnen het uur, te gaan staan. Het Mini veulen weegt ongeveer tussen de 10 en 15 kilo. En de stokmaat is zo 50 –55 cm.

Tussen de 2 en 4 uur na de geboorte, kan het veulen al stevig genoeg staan om te kunnen drinken bij zijn moeder.

Het beste is dat het veulen 2 uurtjes na de geboorte al drinkt, omdat de merrie dan de eerste melk (biest of colostrum) geeft. Dit bevat bepaalde antilichamen die het veulen tegen infecties kan beschermen gedurende de eerste levensdagen.

Is de merrie onrustig of meer met het veulen bezig, zodat het kleintje niet kan drinken, hou dan je merrie even vast, zodat het veulen de uier kan zoeken.

Is dit niet het geval, en heb je het idee dat het drinken niet wil vlotten, roept er dan altijd een dierenarts bij.

Laat kijken waar het probleem zit, is bijvoorbeeld het veulentje te zwak of heeft de merrie geen melk, of zijn er andere oorzaken.

Laat jezelf adviseren hoe je eventueel kunt helpen. Bij een zwak veulentje kun je eventueel de merrie melken en een flesje geven aan het jong.

Een lammeren fles met speen zou prima kunnen helpen.

Het is misschien makkelijk te weten, dat ezelingen melk in te vriezen is, om later te gebruiken. Als je bijvoorbeeld een merrie hebt die meer melk geeft, dan nodig is.

Een ezelin een ander veulen laten voeden kan moeizaam verlopen volgens de verhalen die ik hoorde van ezeleigenaars.

Is eenmaal de bevalling achter de rug, en staan of liggen moeder en veulen tevreden in het stro. Vergeet niet veel foto's te maken natuurlijk.

Geef de merrie lekker vers drinkwater, en misschien wat te eten.

Daarna wordt het tijd dat jezelf aan de beschuit met muisjes gaat!

en dan genieten van een beschuit met muisjes!

Ezelinnen melk

Hier was Lisa nog een baby, lekker drinken bij mama Nuance

Als het veulen al binnen het uur staat, zal ze ook gaan drinken.
Bij het rechtop staan, wordt het slik reflex gestimuleerd.
Zo heb je de minste kans, dat de melk in luchtpijp en longetjes terecht komt.

In tegenstelling tot de koe die 4 spenen heeft, heeft een ezel maar 2 spenen ,waardoor ze niet zo veel melk ineens kan geven.
Daarom moet het veulen om de 2 uur worden aangelegd of zelf gaan drinken.
Heb je meerdere merries, dan kun je eventueel wat biest melk in de vriezer doen voor noodgevallen.

Ezelinnen melk lijkt - qua samenstelling -een beetje op paarden melk.
Maar is heel anders als koemelk, die ongeschikt is voor ezelveulentjes.
In koe melk en ook in geiten melk zitten veel meer vetten en proteïnen dan in ezelinnen melk.
Geiten melk als vervanger wordt beter verdragen door ezelveulens, dan koemelk. Maar beter is het oom een melk combi of mix te maken, als je niet op ezelinnen melk kunt terugvallen.

Combineer 4 liter koemelk, 1,5 liter water en voeg er 10 lepels glucose aan toe.

Melk kun je het beste geven op lichaamstemperatuur van 38 graden.
En je neemt 100 ml per kg lichaamsgewicht en verdeel dit over de dag de eerste 48 uur.

Melk-weetjes

* Cleopatra nam elke dag een bad in ezinnen melk*

Van de ezinnenmelk maken ze ook zeep, handcrème en bodylotion!
De ezinnenmelk was al bekend in de oudheid! Het werd gebruikt als schoonheidsmiddel zodat je geen rimpels zou krijgen. Koningin Cleopatra van Egypte nam elke dag een bad in ezinnenmelk zodat haar huid soepel bleef! Niet alleen de dames gebruikten het, ook mannen! Om hun baardgroei tegen te gaan.

Ezinnenmelk helpt ook tegen allerlei kwaaltjes. Het is zeer voedzaam, bevat minder suiker en minder vet dan koemelk.

Van ezinnen melk kun je ook zeep, handcrème en bodylotion maken.

Zo zou het ook de tanden versterken en in Nicaragua, in Zuid-Amerika wordt het gebruikt als therapie tegen kanker. Baby's zijn ook minder overgevoelig voor ezinnenmelk omdat het sterk lijkt op moedermelk . Nu kan je pap kopen in de winkel voor je baby maar, voor 1930 bestond die pap nog niet. Zo was er een kinderziekenhuis in Parijs die een eigen ezinstal had. De verpleegsters voedden de baby's door ze aan de uier van de ezin te laten zuigen.